

EEN LEENHOF VAN JAN VAN DER LEEDE EN ZIJN NAZATEN, 1254-1424

door
J.C. Kort

*Eerder gepubliceerd in 'Ons Voorgeslacht', jrg. 39 (1984), een uitgave van de
Zuidhollandse Vereniging voor Genealogie*

Inleiding

Samen met zijn neef Hugo van Arkel deed Jan van der Leede, ridder, in 1254 een belening, die niet direct door andere wordt gevolgd. Pas in 1319 is waarschijnlijk weer sprake van dit leenhof, dat achtereenvolgens in handen was van Herbaren van Haastrecht en van de heer van der Leede. Het zal daarom van de hofstede Leede in Leerdam hebben geroerd, al is dit niet geheel zeker.¹ Jan van der Leede was immers ook heer van Haastrecht, waarvoor hij de medewerking van zijn neef echter niet behoefde. Hoe dit zij, in 1304 werd het goed van Jan van der Leede wegens samenzwering met de Vlamingen verbeurd verklaard en kwam het aan graaf Willem III. Langs een dunne draad van getuigen valt te concluderen, dat dit leenhof omstreeks 1320 aan de heer van Arkel kwam. Zij zijn in zijn registratie behalve het hier opgenomen tweetal niet meer te herkennen.

Noot:

1. J. de Groot, *Arkeliana vetera*, in: 'De Nederlandsche Leeuw', jrg. 59, 1941, kolom 470-471.

DALEM

1. Alle gerecht meer en minder in Dalem (1424: van Dalem en Scuvenoord) en een derde van de kleine ban, waarvan de leenheer tweederde behoudt, en een derde van de grote en kleine tiende in Nieuwland.

25-6-1254: Heer Floris van Dalem, beleend door heer Jan van der Leede en Hugo van Arkel, diens neef, en hij zal met die van Spijk een regeling treffen over de visserij en de dijk, bevestigd door heer Jan en Otto van Arkel, broers, Hugo en Jan van der Leede, Nikolaas van Vuren, ridder, Wouter van Haaften, ridder, heer Arnout, priester van Arkel, heer Lambert, priester van Gorinchem, heer Jan, priester van Oosterwijk, heer Gerard, ridder, Heiligen (?), Gerard van Alfen, Spaan van Kedichem en Brien van de Werken, RA Utrecht, HS. Buchel, Probationes L fol. 121.¹
...-13.: Floris Jansz. van Dalem, als getuige van Arkel vermeld 1321, De Fremery, Cartularium Marienweerd, nr. 221.

5-2-1360: Heer Filips van Groeneveld, proost van Elst, geeft vidimus van de akte van 1254 op verzoek van Floris van Dalem, schildboortig man onder Utrecht, Buchel, Probationes L fol. 120v-121.

...-13.: Floris van Dalem, knaap, als getuige van Arkel vermeld 1363, Familie Matenese, charter.

13-8-1407: Heer Jan, heer van Dalem, zijn goed zoals van heer Otto van Arkel, LRK 56 fol. 114 en in fine.

3-7-1418: Heer Jan van Dalem met zijn goed, LRK 59 (VIII) fol. 20.

¹ Gedrukt: "De Nederlandsche Leeuw", jrg. 67, 1950, kolom 171-172 (enigszins afwijkend naar ander afschrift).

22-3-1424: Floris van Dalem verkoopt de heerlijkheden Dalem en Scuvenoord, die roeren van Arkel, en Staden, roerend van de heer van Ameide, voor 2260 kronen aan de hertog van Gelre mits die de dijk herstelt; zoniet dan zal het gebied vervallen aan de leenheer Jan van Beieren; tevens zal het uitwateren op Waal en Merwede en niet op de Linge, RA Arnhem, Hertogen nr. 19 (liber XIII) fol. 193.

GIESSEN

2. Een halve hoeve in Giessen tussen Tielman Moolnaar met goed van heer Herbaren van Haastrecht en ver Nellenhoeve.

15-8-1319: Herbaren Gerardsz. van Giessen zoals Gerard van Giessen, zijn vader, die hield van heer Herbaren van Haastrecht, daarna van de heer van der Leede, van wie aan graaf Willem III kwam, LRK 22 fol. 6v nr. 41.